

Sommerbrev fra Nationalt Videncenter for Læsning 2023

Solen skinner, året har været godt, og vi går snart på sommerferie.

Vi har i Nationalt Videncenter for Læsning (NVL) søsat nye projekter og åbnet et helt nyt videncenter, nemlig Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre læsevanskeligheder (NVOL). Det betyder, at vi nu er flere ansatte end tidligere, og vi formidler om flere emner. Det var den korte historie om livet i centeret.

Og den lidt længere er, at foråret jo også har budt på flere markante debatter om både læselyst, læsefærdigheder, chatbots, fritidsvaner og digitalisering. Når mediemøllerne drejer, flyger det med forslag til, hvor man bør sætte ind. Vores center er sat i verden for at samle, skabe og sprede viden om literacy. Vi er her for at sætte tingene i perspektiv og for at bidrage med velunderbyggede overvejelser. Derfor er vi ikke altid de første til at mene noget, når nye diskussioner kører – eller gamle tages op igen. Ikke fordi det skolepolitiske og samfundsmæssige ikke optager os, men fordi der er brug for grundige svar, når udfordringerne er komplekse, og fordi de svar skal komme i samarbejder mellem forskere, uddannere og fagprofessionelle. Alle jer, der arbejder med børn, unge og voksne i dagligdagen, og som gør en forskel.

Vi er netop i gang med at etablere nye samarbejder i tre satsninger, som bidrager med perspektiver på de emner, der rejser sig i debatten for tiden. Det skal I høre mere om nu:

Tre satsninger

Vi arbejder med skriftsprogsvanskeligheder hos os. Det gør vi i det nyetablerede **NVOL, Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder**. Vanskeligheder med at begå sig med skriftsproget opstår, når kravene til læsning og skrivning overstiger ens færdigheder. NVOL har både fokus på afdækninger og indsatser. Vi samler viden om, hvordan man kan afdække karakteren af en skriftsprogsvanskelighed, og vi giver bud på indsatser, der kan forebygge eller afhjælpe de vanskeligheder, man står med, hvis man fx er ordblind eller har DLD. Her i foråret har vi [organiseret os](#), oprettet hjemmesiden www.nvol.dk og på den samlet viden om skriftsprogsvanskeligheder målrettet børn, unge og voksne. Derudover har vi fejret NVOL med et brag af en [åbningsreception](#), og nu er vi i gang med faglig formidling om ordblindhed, DLD og andre skriftsprogsvanskeligheder. Se engang vores [speed drawing om skriftsprogsvanskeligheder](#) og [en film om DLD](#).

Det var den ene satsning. Den anden handler om:

Digital læsning, som beforder andre interaktionsformer – på godt og ondt. Man læser simpelthen på andre måder, end når man læser analogt i bøger. Det skaber udfordringer for elever og lærere, idet de læremidler, der stilles til rådighed, i stigende grad er digitale fagportaler. NVL er sammen med konsulenter fra alle seks professionshøjskoler og et universitet i gang med at undersøge, hvordan elever læser, når de læser digitalt. Vi undersøger [digital læsning på fagportaler på mellemtrinnet](#), vi udvikler [ny digital læsedidaktik i laboratorier](#) med fire skoler, og vi rejser et nordisk netværk, hvor vi vil bringe digital fagdidaktik frem. Det skal I høre mere om de kommende år.

Den tredje satsning er **læselyst, læseglæde, læsemotivation og læseengagement**. Det at udvikle en invite-rende læsekultur, som ansporer til fordybet læsning. Her taler vi om fiktion, fakta og alt derimellem.

Vi har længe haft lyst til at sætte fokus på, hvordan man selv bliver optaget af sin læsning og sin skrivning. Vi kan alle få ny viden og møde nye erkendelser i mødet med en anden verden – en verden, der befinder sig i teksterne, om de så er litterære eller faglige. Vi har i år udgivet et [videnunivers om læselyst](#) og tidligere et [tidskrift om læselyst](#). Til efteråret kommer der meget mere, for vi samler os og satser på at få mere viden om læsningens kultur og sociologi.

Portefølje af projekter

Ud over de tre satsninger er projektporteføljen stor hos os: Vi arbejder fortsat på at udvikle en understøttende skriveidaktik i projektet [Lolland skriver](#). I øjeblikket har vi fokus på, hvordan skrivning kan bringe elevers egne faglige perspektiver med i overgange fra mellemtrin til udskoling. I [Naturfaglig læsning](#) udgiver vi snart en rapport om, hvilke læremidler man anvender i naturfagene i grundskolen. Det er resultatet af en stor spørgeskemaundersøgelse om læremiddelbrug, der i det kommende år følges op af klasserumsforskning. Projektet [Læsesucces for ordblinde børn](#) er netop afsluttet. På projektets site findes en symfoni af materialer, der kan tages i brug, når vi skal hjælpe elever med ordblindhed til at forstå tekster i alle skolens fag. I tidsskriftet *Viden om Literacy* med temaet "Ordblindhed i skolen" kan I læse om projektets bidrag. Vi følger op til efteråret ved at igangsætte et nyt projekt, [Skrivesucces for elever med ordblindhed](#), hvor vi skal undersøge, om en systematisk guidning kan gavne elever i skriftsprogsvanskeligheder.

Hold også øje med

Alt det, jeg har oplistet til jer her i sommerbrevet, viser spændvidden og kompleksiteten i det, vi arbejder med i centeret. Og så er der endda meget mere. Kig engang ind på vores hjemmeside, og find vores nyeste udgivelse af [literacy.dk](#), der handler om mundtlighed og klasserumssamtaler. Og vidensuniverset om [sprog og literacy i dagtilbud](#), der målretter sig pædagoguddannelsen. Eller lyt til et udvalg af vores [tidsskriftsartikler](#), som vi nu får læst op og udgivet som podcasts. Måske fik I ikke set collagefilmen om faglig læsning? Så tag et kig med [her](#).

Så ja, der sker meget, og det går godt i Nationalt Videncenter for Læsning. Vi har nok at se til, og vi glæder os igen i år over det gode samarbejde, vi har med jer alle. Tak for det.

Jeg ønsker jer alle en rigtig god sommerferie.

Lene Storgaard Brok

Centerleder